

Inhoud

Voorwoord: *de eeuw van de stad?* 7

Inleiding 9

Het hoofd van pater Vinck 9

Regio's en steden in de eeuw van de natiestaat 11

Gelocaliseerd nationalisme en stadsparticularisme 14

Dit boek 19

1 Onder geleerden en literatoren (1815-1860) 23

Geleerdheid en literatuur in Leeuwarden 25

De 'historische beweging' in Brugge 41

Maastrichtse geleerden en literatoren 60

2 Publieke herdenkingen (1815-1860) 79

De Brugse Heilig-Bloedprocessie en Van Eyckbeelden 81

De Maastrichtse opvoering van de vroege middeleeuwen 93

Koninklijke intochten en het Stadsweeshuis in Leeuwarden 102

3 De cultus van het lokale (1860-1914) 115

Maastrichtse geleerden en literatoren 116

"Snuffelaars" in 't verleden van Frieslands geschiedenis' 132

Brugse geleerden en literatoren 144

4 Spektakels en standbeelden (1860-1914) 157

Herdenkingen van het Nassauverleden in Leeuwarden 158

Brugge vereren: Heilig Bloed, Van Eyck en Guldensporen 171

Heiligdomsvaarten en het Minckelersbeeld in Maastricht 189

5 Vanonder de sloophamer 203

Antiquarisch erfgoedbesef (1815-ca. 1860) 205

Maastrichts erfgoed tussen Maas- en Nederland (1860-1914) 215

De creatie van de oud-Friese bouwkunst (1860-1914) 226

Bouwen aan de oude Brugse bouwtrant (1860-1914) 237

6 Toerisme in de provinciestad	257
Romantische reizigers en hun stadsgidsen	259
De natiestaat en provinciestad in reisgidsen	264
De vermarkting van het typische: de opkomst van toerismeverenigingen	267
Het promotiemateriaal	279
Toeristisch particularisme en nationalisme	283

Conclusie: de kleuren van de kameleon 291

Gelocaliseerd nationalisme 292

Stadsparticularisme 294

Gemengde gevoelens: derde steden in de eeuw van de natiestaat 296

Epiloog 301

Dankwoord 305

Noten 307

Bronnen en literatuur 353

Illustratieverantwoording 415

Register 419